

Na osnovu člana 75. Ustava Islamske zajednice u Republici Crnoj Gori i odluke Sabora Islamske zajednice br. 160-1/14 od 28.12.2014, Ustavna komisija Sabora Islamske zajednice za izmjenu Ustava, na sjednici održanoj 8. 03 2015. g., u Podgorici, UTVRĐUJE:

**NACRT AKTA O PROMJENI U CJELOSTI
USTAVA ISLAMSKJE ZAJEDNICE
u Republici Crnoj Gori**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

„Očitujući da nema drugog Boga, osim Allaha Uvišenog, i da je Muhammed, neka je na njega mir i spas, Božiji rob i Božiji poslanik;

Temeljeći svoju vjeru na osnovama Kur'ana, Sunneta i iz njih izvedenih propisa, te prakse upravljanja Zajednicom, na principu Šure, koju je ustanovio poslanik Muhammed sallallahu alejhi ve sellem, nastavile pravedne halife, te emevijski i abasidski halife, kao i osmanski sultani;

Imajući u vidu da je islam, na prostoru Crne Gore, utemeljen i organizaciono ustrojen, još od 15. stoljeća, pod upravom Sultana Mehmeda Fatiha, kao dio Islamske zajednice na čijem su čelu bile osmanske halife i opunomoćeni šejhu-l-islami ;

Baštineći neprekinuti kontinuitet i historijsko trajanje, slijedeći maturidijski akaid i hanefijski mezheb, prolazeći kroz različite državno-pravne tvorevine, u duhovnom smislu oslonjeni na Istanbul, kao sjedište Halifata i Šejh-ul-islama u osmanskom periodu i Sarajevo, Skoplje i Skadar, kao vjerske centre muslimana, poslije prestanka Halifata;

Imajući u vidu da je u Knjaževini Crnoj Gori, shodno odredbama Berlinskog kongresa, zajemčena sloboda islamske vjere i pravo raspolaganja vjernika nad vakufskom imovinom, i kada je na prostru Crne Gore organizovana prva autonomna vjerska organizacija, na čelu sa Muftijom, čije je postavljanje potvrdjivao Šejh-ul-islam iz Istanbula, a da je isto potvrđeno i Ustavom Knjaževine Crne Gore iz 1905. godine, te da se to, nakon 1913. godine, odnosilo i na muftijstva koja su imala duhovnu i šerijatsku vlast nad islamskim vjericima na teritorijama koje su pripale Crnoj Gori;

Znajući i da je Islamska zajednica u Crnoj Gori, u širim državnim tvorevinama, bila ustrojena kroz muftijstva, kao i činjenicu njene institucionalne organizacije kroz džematske medžlise i vakufsko-mearifska povjerenstva kao organe vakufske uprave, te od 1947. godine, kroz Vakufski sabor i Islamsko starješinstvo za Crnu Goru, kao institucije vjersko-prosvjetne djelatnosti i vlasnika vakufske imovine, sa podređenošću reis-ul-ulemi u Sarajevu, sve do 1994.godine, kada je, nakon raspada jedinstvene Islamske zajednice u Jugoslaviji, odlukom Sabora i donošenjem Ustava, potvrđen njen kontinuitet i ustrojstvo u Crnoj Gori, uz očuvanje duhovnog jedinstva i saradnje sa drugim islamskim zajednicama.

Konstatujući da sadašnju Islamsku zajednicu u Crnoj Gori čine: džemati i džematske skupštine, Medžlisi, Sabor, Mešihat i Reis-Muftija, kao oblici organizovanja,

Uvažavajući historijsku utemeljenost i trajanje Islamske zajednice u Crnoj Gori, kontinuitet njenih odnosa sa državom Crnom Gorom, iznešene povijesne činjenice, nepotrošivost prava na slobodu vjere, te prava utemeljena i u Ustavu, kao i značaj Islamske zajednice za duhovni život vjernika, kroz vjersku službu, škole i odgoj, kao i pravo vlasništva i upravljanja nad vakufskom imovinom, institucijama i ukupnim islamskim nasljedjem;

Potvrđujući njeno trajanje, duhovno i organizaciono jedinstvo, te nadležnost nad svim pripadnicima Islama u Crnoj Gori i njenim građanima islamske vjere koji borave u inostranstvu, samostalnost u djelovanju i određivanju njenih ciljeva;

Svjesni njene pripadnosti Ummetu i duhovnog jedinstva sa drugim islamskim zajednicama sa kojima historijski dijeli duhovno nasljeđe, uz punu otvorenost za saradnju i udruživanje, na načelima jednakosti i ravnopravnosti;

Sabor Islamske zajednice u Crnoj Gori, na zasjedanju održanom dana, u Podgorici, donosi

USTAV ISLAMSKJE ZAJEDNICE U CRNOJ GORI

I OPŠTE ODREDBE

Jedinstvo i pripadnost Islamskoj zajednici

Član 1.

Islamska zajednica u Crnoj Gori (u nastavku teksta: Islamska zajednica) je jedinstvena vjerska zajednica koju sačinjavaju svi pripadnici islama u Crnoj Gori, kao i njeni građani islamske vjere koji borave u inostranstvu.

Nosioci izvorne volje

Član 2.

Pripadnik Islamske zajednice u Crnoj Gori je nosilac izvorne volje u upravljanju Zajednicom, koju ostvaruje neposredno i preko posredno izabranih predstavnika na slobodnim i demokratskim izborima.

Nadležnost

Član 3.

Islamska zajednica svoje nadležnosti vrši na teritoriji Crne Gore.

Islamska zajednica svoje nadležnosti vrši i nad džematima svojih pripadnika koji borave u inostranstvu.

Osnov djelovanja

Član 4.

Islamska zajednica u Crnoj Gori djeluje na osnovu Kur'ana, Sunneta i iz njih izvedenih propisa, Ustava Islamske zajednice i propisa donesenih na osnovu ovog Ustava.

U tumačenju vjere i izvršavanju ibadetskih islamskih dužnosti od strane vjerskih službenika primjenjuje se maturidijski akaid i hanefijski mezheb.

Princip odvojenosti od države

Član 5.

Islamska zajednica priznaje pravni poredak Crne Gore koji garantuje neutralnost i nemiješanje države u vjerskim poslovima i unutrašnjoj organizaciji, slobodu i javno učenje i primjenu islama.

Autonomno djelovanje

Član 6.

Islamska zajednica je samostalna u određivanju svojih ciljeva i uređivanju djelatnosti, organizacije, pravnih akata, izbornog postupka, kao i u sticanju imovine i njenim upravljanjem, u skladu sa interesima islama i svojih pripadnika.

Jedinstvo Ummeta

Član 7.

Islamska zajednica u Crnoj Gori neodvojivi je dio Ummeta.

Odnos sa drugim zajednicama i organizacijama

Član 8.

Islamska zajednica održavaće duhovno jedinstvo sa islamskim zajednicama sa kojima historijski dijeli duhovno nasleđe, na načelima autonomnosti, jednakosti i ravnopravnosti.

Islamska zajednica održava članstvo u međunarodnim organizacijama čija je članica i može pristupiti i drugim islamskim organizacijama, odlukom Sabora i pod uslovima iz prethodnog stava.

Misija

Član 9.

Cilj Islamske zajednice je da svi njeni pripadnici žive u skladu sa islamskim normama.

Svoj cilj Islamska zajednica ostvaruje vršenjem prava, obaveza i nadležnosti iz Ustava i propisa, razvijanjem islamske svijesti i unapređivanjem vjerskog života, radom na kulturnom, naučno-obrazovnom i socijalno-ekonomskom uzdizanju svojih pripadnika.

Islamska zajednica sprovođenje misije povjerava svojim organima, ustanovama i službenicima.

Načela i principi

Član 10.

U svom djelovanju Islamska zajednica pridržava se načela jedinstva, jednakosti, zakonitosti, izbornosti, smjenjivosti, ograničenja mandata i nespojivosti funkcija u skladu sa Ustavom i propisima.

Rad organa, ustanova i funkcionera zasniva se na načelima odgovornosti, transparentnosti i podliježe kontroli.

Organi, ustanove i nosioci funkcija imaju pravo i obavezu da vrše svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom i propisima i u granicama datih ovlašćenja.

Obaveza zaštite vjerskih prava i sloboda

Član 11.

Svako ometanje organa, ustanova i službenika Islamske zajednice, kao i miješanje u unutrašnje poslove zajednice za postizanje ciljeva koji su u suprotnosti sa islamskim propisima i odredbama ovog Ustava smatraće se ugrožavanjem vjerskih prava i sloboda.

Odgovorno lice u Islamskoj zajednici dužno je da svako ugrožavanje vjerskih prava i sloboda iz stava 1. prijavi organima Zajednice, koji preduzimaju mjere kod nadležnih organa i pokreću odgovarajući postupak.

Zabrana izazivanja mržnje i diskriminacije

Član 12.

U Islamskoj zajednici zabranjeno je izazivanje i podsticanje mržnje i netrpeljivosti po bilo kom osnovu, bilo kojim aktom ili radnjom, u skladu sa islamom.

Zabranjen je svaki vid diskriminacije po bilo kom osnovu prema pripadnicima islama i zaposlenim licima u Islamskoj zajednici.

Izdvajanje i nagrađivanje u skladu sa misijom Islamske zajednice, neće se smatrati diskriminacijom.

Svojstvo pravnog lica

Član 13.

Islamska zajednica ima svojstvo pravnog lica.

Zakonitost stupanja u službu

Član 14.

Funkcije i radna mjesta u Islamskoj zajednici popunjavaju se licima koja za to ispunjavaju propisane uslove. Vjersku službu vrše lica postavljena od nadležnog organa Islamske zajednice.

Sjedište Islamske zajednice

Član 15.

Sjedište Islamske zajednice je u Podgorici.

Jezik

Član 16.

Jezik Kur'ana je jezik Islama.

Službeni jezici u Islamskoj zajednici su bosanski i albanski jezik. Ravnopravno sa njima mogu se koristiti i ostali jezici pripadnika islama u Crnoj Gori.

Ustav i opšti akti objavljuju se na jezicima iz prethodnog stava.

Simboli Islamske zajednice

Član 17.

Islamska zajednica ima bajrak i znak.

Bajrak Islamske zajednice je zelene boje sa bijelim polumjesecom i bijelom zvijezdom u sredini otvorenog dijela okrenutog prema koplju.

Znak Islamske zajednice je zeleni polumjesec, otvoren na desnu stranu i zelena zvijezda u sredini polumjeseca.

Dužina bajraka u odnosu na širinu je u srazmjeri 2:1.

Organi i ustanove Islamske zajednice sa svojstvom pravnog lica imaju pečat okruglog oblika sa znakom polumjeseca u sredini i tekstom „Islamska zajednica u Crnoj Gori“, pisanim na jezicima iz člana 17.

Kalendar

Član 18.

Službeni kalendari u Islamskoj zajednici su hidžreški i gregorijanski kalendar.

II PRAVA I OBAVEZE PRIPADNIKA ISLAMSKJE ZAJEDNICE

Prava pripadnika Islamske zajednice

Član 19.

Pripadnik Islamske zajednice ima pravo:

- da se koristi vjerskim ustanovama i institucijama za obavljanje vjerskih dužnosti i sticanje vjerskog obrazovanja,
- da aktivno učestvuje u vjerskom životu,
- da bira organe i tijela Islamske zajednice i da u njima bude biran, u skladu sa Ustavom i propisima,
- da se koristi imovinom Islamske zajednice, u skladu sa propisima,
- da bude obaviješten o radu Islamske zajednice,
- da se obraća za zaštitu svojih prava organima Islamske zajednice.

Obaveze pripadnika Islamske zajednice

Član 20.

Pripadnik Islamske zajednice obavezan je:

- da se pridržava islamskih normi, štiti islamske vrijednosti i tradiciju,
- da čuva ugled i jedinstvo Islamske zajednice, njenih legitimno izabranih organa i predstavnika, kao i interese Islamske zajednice,
- da se pridržava Ustava i drugih propisa, i na njima zasnovanih odluka organa Islamske zajednice,
- da materijalno učestvuje u izdržavanju Islamske zajednice,
- da učestvuje u sprečavanju i otklanjanju opšte opasnosti po imovinu Islamske zajednice.

Zaštita prava pripadnika Islamske zajednice

Član 21.

Svaki pripadnik Islamske zajednice ima pravo na pravni lijek u postupku pred organima Islamske zajednice, kada se odlučuje o njegovom pravu ili na Ustavu i propisima zasnovanom interesu.

Konačna odluka je podložna ispitivanju zakonitosti pred Vijećem za zaštitu ustavnosti, u skladu sa Ustavom i propisima.

U zaštiti prava iz stava 1. i 2. ovog člana, pripadnik Islamske zajednice ima pravo na pravično postupanje i pravnu pomoć.

III IMOVINA I PRIHODI ISLAMSKJE ZAJEDNICE

Pojam imovine Islamske zajednice

Član 22.

Imovinu Islamske zajednice čine svi vjerski objekti i vakufi, nepokretna i pokretna dobra u njenoj svojini, novčana sredstva i druga imovinska prava.

Islamska zajednica je u građanskopravnim odnosima vlasnik imovine iz stava 1.

Određena svojinska ovlašćenja, odnosno pravo upravljanja i korišćenja vrše područni medžlisi, kao i ustanove po osnovu prenesenih i povjerenih ovlašćenja, u skladu sa Ustavom i propisima.

Vjerski objekti Islamske zajednice

Član 23.

Džamije (mesdžidi), islamski kulturni centri, mektebi, gasulhane, mezarja, turbeta i tekije imaju status vjerskog objekta, i kao takvi su neotuđivi.

Džamija je osnovna ustanova za praktikovanje vjerskog života i sticanje vjerskog obrazovanja.

Islamski kulturni centar je ustanova koja obuhvata vjerske i druge sadržaje za unapređivanje vjerskog, kulturnog i društvenog života muslimana datog područja.

Mekteb je ustanova za osnovno obrazovanje i opštu edukaciju muslimana.

Gasulhana je objekat u kojem se vrši opremanje umrlih muslimana u skladu sa šerijatskim propisima.

Mezarje je muslimansko groblje koje se koristi i održava u skladu sa šerijatskim propisima.

Turbe je tradicionalni objekat u kome je, po pravilu, sahranjen neko od velikana islamske duhovnosti i misli.

Tekija je ustanova u kojoj se vrše vjerski obredi i poslovi u skladu sa islamskim propisima.

Kulturno istorijska dobra

Član 24.

Kulturno istorijsko dobro islamskog nasleđa je svako nepokretno, pokretno i nematerijalno dobro za koje je odlukom Mešihata ili državnog organa utvrđeno da je od trajnog islamskog, istorijskog, umjetničkog, naučnog, arheološkog, arhitektonskog, antropološkog ili drugog opšteg značaja za muslimane.

Raspolaganje, promjena namjene ili intervencije koje zadiru u promjenu vrijednosti i značaja dobara iz prethodnog stava ne mogu se vršiti bez pisanog odobrenja Mešihata.

Vakuf

Član 25.

Vakuf je institut šerijatskog prava koji predstavlja od vakifa darovanu imovinu zaštićenu od otuđenja i sa posebnom namjenom u vjerske ili dobrotvorne svrhe putem korišćenja njenih plodova.

Vakufska dobra su po svojoj prirodi neotuđiva i podliježu posebnom pravnom režimu.

Svako fizičko i pravno lice može u duhu šerijatskih propisa uvakufiti imovinu.

Odluka o osnivanju vakufa je pravno valjana kad je odobri Mešihat.

Upravljanje Vakufskom imovinom

Član 26.

Vakufskom imovinom upravljaju nadležni medžlisi i za to ovlašćene ustanove od Sabora, pod nadzorom Mešihata.

Upravljanje i korišćenje vakufske imovine vrši se u skladu sa prirodom i namjenom vakufa, određenom vakufnamom i vasijetom, odnosno odredbama Šerijata.

Promjena namjene i zamjena vakufskog dobra

Član 27.

Mešihat može, u skladu sa šerijatskim propisima i interesom vakufa, a na osnovu nalaza i mišljenja posebne komisije, donijeti odluku o promjeni namjene vakufskog dobra ili o njegovoj zamjeni za drugo adekvatno dobro.

Za valjanost odluke iz stava 1. Komisija mora na nedvosmislen način utvrditi da vakufnama više ne služi ciljevima Islamske zajednice, da je prestala svrha određena vakufnamom, odnosno da je namjena ili cilj vakufa postao nemoguć.

Predstavnik nadležnog medžlisa, odnosno ustanove, i predstavnik Islamskog savjeta obavezni su članovi Komisije.

Registar imovine

Član 28.

Evidencija imovine Islamske zajednice vodi se posebno za pokretne, posebno za nepokretne stvari.

Medžlis vodi evidenciju o svim pokretnim i nepokretnim stvarima na svom području, a Mešihat vodi Registar za područje cijele Islamske zajednice.

Prihodi Islamske zajednice

Član 29.

Prihodi Islamske zajednice stiču se od:

- ubiranja plodova od vakufskih dobara i druge pokretne i nepokretne imovine Islamske zajednice,
- redovnih doprinosa,
- zekata, sadekatu-l-fitra i kurbana,
- prihoda od organizovanja hadža i umre,
- prihoda organa i ustanova Islamske zajednice koji ostvaruju dobit,
- fondova,
- privrednih društava i udjela u njima, i drugih oblika privređivanja,
- pomoći islamskih, društvenih, finansijskih i dobrotvornih organizacija iz inostranstva,
- državne pomoći, pomoći lokalne samouprave i privrednih društava,
- pružanja usluga i administrativnih taksi,
- poklona, vasijeta, i drugih prihoda i priloga.

Budžet

Član 30.

Finansijsko poslovanje organa Islamske zajednice obavlja se putem budžeta.

Budžet i završni račun budžeta za medžlis donosi, odnosno usvaja Mešihat, a za Mešihat Sabor.

Sabor Islamske zajednice donosi bliže propise o načinu upravljanja imovinom Islamske zajednice i materijalno-finansijskim poslovanjem organa i ustanova Islamske zajednice.

Namjena imovine i prihoda Islamske zajednice

Član 31.

Imovina i prihodi Islamske zajednice isključivo se koriste za djelatnosti kojima se ostvaruju misija i ciljevi Islamske zajednice.

Savjesno postupanje i odgovornost

Član 32.

Nadležni organi i službenici dužni su da sa imovinom i prihodima Islamske zajednice postupaju savjesno i sa pažnjom dobrog domaćina, i za to snose odgovornost.

IV ORGANI ISLAMSKJE ZAJEDNICE

Organi Islamske zajednce

Član 33.

Organi Islamske zajednice su:

- Medžlis Islamske zajednice,
- Mešihat Islamske zajednice,
- Reis Islamske zajednice,
- Islamsko vijeće,
- Sabor Islamske zajednice,
- Vijeće za zaštitu ustavnosti.

Odlučivanje i kvorum

Član 34.

Kolektivni organi Islamske zajednice odlučuju većinom glasova prisutnih članova na sjednici kojoj prisustvuje više od polovine svih članova, ako Ustavom nije drugačije propisano.

1. MEDŽLIS ISLAMSKJE ZAJEDNICE

Medžlis

Član 35.

Medžlis Islamske zajednice (u nastavku teksta: medžlis) je osnovni organ Islamske zajednice sa svojstvom pravnog lica, koji se na svom području stara o svim pitanjima vjerskog života i ostalim potrebama Islamske zajednice.

Medžlis obuhvata više džemata na određenom području koji čine povezanu cjelinu.

Sastav medžlisa

Član 36.

Broj članova medžlisa određuje se prema broju pripadnika Islamske zajednice na području medžlisa i ne može biti manji od pet niti veći od petnaest članova.

Broj članova svakog medžlisa određuje Mešihat.

Medžlis predstavlja, zastupa i njime rukovodi predsjednik, koji se bira na konstitutivnoj sjednici medžlisa iz reda članova.

Glavni imam je član medžlisa po položaju.

Nadležnost medžlisa

Član 37.

Medžlis Islamske zajednice:

- organizuje vršenje vjerskih obreda i vjeronauke,
- stara se o izgradnji i održavanju vjerskih objekata,
- upravlja vakufima i drugom imovinom Islamske zajednice, i vodi brigu o njenoj pravilnoj upotrebi, u skladu sa Ustavom,
- obezbjeđuje sredstva za funkcionisanje Islamske zajednice prikupljanjem članarine i drugih priloga i prihoda,
- izvršava odluke i sprovodi smjernice viših organa,
- inicira i predlaže postavljenje i razrješenje glavnog imama, imama i drugih vjerskih službenika,
- donosi budžet i završni račun i dostavlja ih na odobrenje Mešihatu,
- blagovremeno ispunjava svoje materijalne obaveze prema Mešihatu i podnosi mu izvještaj o svom radu,
- pruža pomoć i nadzire rad svojih službenika,
- pruža pomoć džematskim odborima i vrši nadzor nad njihovim radom,
- vrši redovno obračun i isplatu ličnih dohodaka i doprinosa službenicima na svom području,
- stara se o organizovanju cjelokupnog vjerskog života i vjerskih svečanosti, te vrši pripreme za odlazak na hadž,
- organizuje i vrši dostavljanje islamske štampe i drugih publikacija,
- vrši prikupljanje namjenskih sredstava zekata, sadekatul-fitra i kurbana za potrebe Islamske zajednice,
- redovno vrši obračun hardžimuhasebe i sredstva doznačuje Mešihatu,
- daje predloge Mešihatu o predmetima kupovine, zamjene i prodaje nepokretne imovine u svojini Islamske zajednice na svom području,
- redovno obavještava pripadnike Islamske zajednice o svom radu na adekvatan način,
- vodi evidenciju cjelokupne imovine Islamske zajednice na svom području, kao i druge evidencije za potrebe Islamske zajednice,
- imenuje stalne i povremene komisije i savjete,
- vrši i druge poslove predviđene opštim aktima i odlukama viših organa Islamske zajednice.

Komisija za prigovore

Član 38.

Medžlis imenuje stalnu Komisiju za prigovore koju čine tri člana iz reda istaknutih poznavalaca vjerskih i društveno-pravnih nauka koji uživaju ugled u Islamskoj zajednici.

Komisija za prigovore odlučuje o prigovorima na pojedinačne pravne i druge akte medžlisa, tijela i službenika pod njegovim nadzorom.

Žalba na odluku Komisije za prigovore podnosi se Komisiji za žalbe Mešihata.

Zasijedanje medžlisa

Član 39.

Medžlis zasijeda u redovnim i vanrednim sjednicama.

Redovne sjednice se održavaju po potrebi, a najmanje jedanput mjesečno.

Sjednicu saziva i njom rukovodi predsjednik, a u slučaju njegove spriječenosti ili odsutnosti, lice koje on za to ovlasti.

Vanredna sjednica saziva se na zahtjev najmanje jedne trećina članova medžlisa ili na zahtjev Mešihata.

Izvršenje odluka medžlisa

Član 40.

Predsjednik medžlisa potpisuje sva akta medžlisa i stara se o izvršenju njegovih odluka i pravilnom materijalno-finansijskom poslovanju.

U izvršenju odluka medžlisa predsjedniku pomažu sekretar medžlisa, glavni imam i druga lica koja medžlis odredi.

Džematski odbori, kao pomoćna tijela medžlisa, staraju se o sprovođenju odluka medžlisa.

Izbor članova medžlisa

Član 41.

Članove medžlisa biraju pripadnici Islamske zajednice datog područja putem džematskih skupština.

Osnivanje i restrukturiranje medžlisa

Član 42.

Odluku o osnivanju, spajanju, ukidanju ili pripajanju postojećeg medžlisa drugom medžlisu, kao i odluku o sjedištu medžlisa donosi Sabor na predlog Mešihata.

Raspuštanje medžlisa

Član 43.

Ukoliko medžlis duže vrijeme ne obavlja funkcije iz svoje nadležnosti čime dovodi u pitanje organizaciju vjerskog života i ostvarivanje prava vjernika, Mešihat će ga upozoriti da obezbijedi nesmetano funkcionisanje i ostaviti mu rok od 30 dana da to i učini.

Mešihat će raspustiti medžlis, ukoliko ni nakon upozorenja i ostavljenog roka ne obezbijedi ostvarivanje svojih funkcija ili samostalno ne uredi odnose, u kom slučaju je obavezan da raspiše vanredne izbore za medžlis u roku od 90 dana od dana njegovog raspuštanja.

Do izbora novog medžlisa poslove obavlja povjereništvo od najmanje tri člana koje imenuje Mešihat.

Mandat medžlisa izabranog na vanrednim izborima traje do redovnih izbora.

Medžlis se ne može raspustiti u prva tri mjeseca od konstituisanja i u tri mjeseca prije isteka mandata.

Džemat

Član 44.

Džemat je osnovna organizaciona jedinica Islamske zajednice.

Džemat je skup muslimana na užem području u okviru kojeg se obavljaju kolektivne vjerske dužnosti i neposredno ostvaruju prava i obaveze određene ovim Ustavom.

Odluku o formiranju ili spajanju džemata donosi Mešihat na predlog nadležnog medžlisa.

Džemat funkcioniše putem skupštine džemata i džematskog odbora.

Džematska skupština

Član 45.

Džematsku skupštinu sačinjavaju svi muslimani i muslimanke iz tog džemata koji su navršili osamnaest godina života i koji aktivno učestvuju u vjerskim aktivnostima tog džemata.

Džematska skupština bira džematski odbor i učestvuje u izboru članova medžlisa.

Džematski odbor

Član 46.

Džematom rukovodi džematski odbor.

Džematski odbor je pomoćno tijelo Medžlisa, koje obezbjeđuje uslove za vjerski život džemata.

Džematski odbor ima pet članova.

Imam je član džematskog odbora po položaju.

Mutvelija je predsjednik džematskog odbora i neposredno je podređen medžlisu Islamske zajednice kome polaže račun o svemu što se odnosi na staranje o vakufima i ostalom imovinom Islamske zajednice.

2. MEŠIHAT ISLAMSKJE ZAJEDNICE

Mešihat

Član 47.

Mešihat Islamske zajednice (u nastavku teksta: Mešihat) je najviši organ za vjerske, obrazovne, imovinske, pravne i druge poslove Islamske zajednice.

Mešihat je izvršni organ Sabora Islamske zajednice

Sastav Mešihata

Član 48.

Mešihat sačinjavaju reis Islamske zajednice kao predsjednik i osam članova.

Članove Mešihata na predlog reisa bira i razrješava Sabor.

Kolegijum Mešihata

Član 49.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Mešihata organizuju se stručne administrativno-upravne cjeline kojima rukovode pomoćnici reisa za tu oblast.

Reis, pomoćnici, savjetnici i funkcioneri koje on odredi čine kolegijum Mešihata

Zasijedanje Mešihata

Član 50.

Mešihat zasijeda u redovnim i vanrednim sjednicama.

Redovne sjednice se održavaju po potrebi, a najmanje jedanput u dva mjeseca.

Vanredna sjednica saziva se na zahtjev najmanje jedne trećine članova Mešihata.

Sjednicu saziva reis.

U slučaju odsutnosti ili privremene spriječenosti, reis određuje sebi zamjenika iz reda članova Mešihata

Nadležnost Mešihata

Član 51.

Mešihat Islamske zajednice:

- izvršava odluke Sabora i priprema njegove sjednice,
- vrši nadzor nad radom nižih organa i ustanova,
- donosi odluke i uputstva o radu nižih organa, ustanova i vjerskih službenika.
- donosi propise o upotrebi bajraka, o obliku i tekstu pečata organa i ustanova Islamske zajednice i propisuje nošnju i druge znake vjerskih službenika,
- stara se o organizaciji vjeronauke, vrši nadzor nad radom vjerskih škola i ustanova opšteg islamskog obrazovanja i prati rad izdavačke djelatnosti,
- izvršava budžet i predlaže Saboru budžet i završni račun budžeta na usvajanje,
- podnosi godišnji izvještaj o svom radu Saboru Islamske zajednice,
- nadzire pravilnost, ekonomičnost i svrsishodnost upravljanja cjelokupnom imovinom Islamske zajednice,
- odobrava svaku kupovinu, prodaju ili zamjenu nepokretne imovine Islamske zajednice,
- donosi odluke o prihvatanju vakufa i promjeni njihove namjene,
- odobrava promjene namjene korišćenja i eventualno rušenje dotrajalih objekata Islamske zajednice,

- potvrđuje i odobrava finansijske planove i završne račune medžlisa Islamske zajednice,
- postavlja, premješta i razrješava glavne imame, imame, hatibe, muallime i vaize, te izdaje ovlašćenja ostalim licima za obavljanje vjerskih poslova,
- imenuje, premješta i razrješava službenike Mešihata i ustanova pod njegovim nadzorom,
- verifikuje izbor članova medžlisa Islamske zajednice,
- odobrava pravila derviških redova na svome području i nadzire njihov rad,
- imenuje Disciplinsko vijeće i disciplinskog tužioca,
- predlaže Saboru kandidate za članove Vijeća za zaštitu ustavnosti,
- rješava sukob mjesne nadležnosti medžlisa,
- potvrđuje ugovore sa javnopravnim subjektima i međunarodnim organizacijama,
- organizuje prikupljanje sredstava zekata, sadekatul-fitra i prihoda od kurbanda,
- organizuje izvršavanje vjerskih obreda hadža i umre,
- vrši nadzor nad radom vjerskih službenika i pomaže rad njihovog udruženja,
- utvrđuje i objavljuje hidžretski kalendar,
- imenuje savjete, stalne i povremene komisije,
- vrši i druge poslove.

Komisija za žalbe

Član 52.

Mešihat imenuje stalnu Komisiju za žalbe.

Komisiju čine predsjednik i po jedan član Sabora, odnosno Islamskog vijeća iz reda istaknutih poznavalaca vjerskih i društveno-pravnih nauka koji uživaju ugled u Islamskoj zajednici.

Komisija za žalbe odlučuje o žalbama na pojedinačne pravne i druge akte Mešihata, ustanova i službenika pod njegovim nadzorom, odnosno odlučuje u drugom stepenu o žalbama na odluke Komisije za prigovore medžlisa.

Odluka Komisije za žalbe je konačna i izvršna.

Ocjena usklađenosti odluka iz prethodnog stava sa Ustavom i opštim propisima može se pokrenuti Zahtjevom za preispitivanje odluke pred Vijećem za zaštitu ustavnosti, u skladu sa propisima.

Privremene odluke i mjere

Član 53.

U određenim hitnim i neodložnim poslovima Mešihat donosi odluke iz nadležnosti Sabora i podnosi mu ih na odobrenje na prvom narednom zasijedanju, ali najkasnije tri mjeseca od dana donošenja odluke.

Odluka Mešihata iz prethodnog stava ne proizvodi pravno dejstvo ukoliko je Sabor ne odobri.

Mešihat može donijeti privremenu mjeru obustave od izvršenja odluke nižeg organa ili ustanove za koju ocijeni da je neustavna, o čemu konačnu odluku donosi Vijeće za zaštitu ustavnosti, u roku od 30 dana.

Mešihat može obustaviti od izvršenja odluku nižeg organa ili ustanove za koju ocijeni da nije u interesu Islamske zajednice, o čemu se, po potrebi, izjašnjava Sabor na prvom narednom zasijedanju.

3. REIS ISLAMSKJE ZAJEDNICE

Reis i muftija Islamske zajednice

Član 54.

Reis Islamske zajednice (u nastavku teksta: reis) je poglavar i muftija Islamske zajednice.

Reis je najviši vjerski autoritet Islamske zajednice koji predstavlja jedinstvo dina i Ummeta u Islamskoj zajednici.

Reis Islamske zajednice predsjedava Mešihatom i Islamskim vijećem.

Nadležnost reisa

Član 55.

Reis obavlja sljedeće poslove:

- predstavlja i zastupa Islamsku zajednicu u zemlji i inostranstvu,
- planira, vodi, usmjerava i nadzire vjerski život u Islamskoj zajednici,
- stara se o ispravnom razumijevanju i življenju islama, prenošenju Emaneta i ostvarivanju misije Islamske zajednice,
- donosi fetve,
- izdaje murasele vjerskim službenicima za obavljanje hatibskih dužnosti,
- potpisuje sva akta Mešihata i Islamskog vijeća,
- predlaže Saboru kandidate za članove Mešihata i predsjednika Vijeća za zaštitu ustavnosti,
- organizuje i nadzire rad administrativnih uprava Mešihata,
- predlaže Mešihatu imenovanje svojih pomoćnika, savjetnika i drugih funkcionera,
- može zatražiti vanredne izvještaje od medžlisa i ustanova Islamske zajednice,
- obustavlja od izvršenja svaku odluku organa ili ustanove Islamske zajednice za koju ocijeni da je u suprotnosti sa islamskim normama, o čemu konačnu odluku donosi Islamsko vijeće na prvoj narednoj sjednici,
- zaključuje ugovore sa javnopravnim subjektima i međunarodnim organizacijama,
- dodjeljuje nagrade i priznanja,
- vrši i druge poslove iz svoje nadležnosti.

Reis može posebnim aktom povjeriti obavljanje određenih poslova iz svoje nadležnosti na nekog od pomoćnika.

Reis za svoj rad odgovara Saboru.

Uslovi za kandidaturu

Član 56.

Za reisa može biti biran istaknuti alim, koji posjeduje srednje i visoko islamsko obrazovanje, koji je obavljao dužnosti u Islamskoj zajednici najmanje deset godina, od čega najmanje pet godina sa visokom stručnom spremom i koji je poznavanjem islamskog učenja i ponašanjem stekao opšti ugled i povjerenje pripadnika Islamske zajednice.

Kandidat za reisa ne može biti mlađi od četrdeset, niti stariji od šezdeset godina.

Sabor utvrđuje kandidaturu.

Izbor reisa

Član 57.

Reisa bira i razrješava posebno izborno tijelo koje čine: članovi Sabora, Mešihata i Islamskog vijeća.

Izbor reisa vrši se tajnim glasanjem u skladu sa Ustavom i pravilnikom koji donosi Sabor Islamske zajednice.

Mandat reisa i stupanje na dužnost

Član 58.

Reis se bira na period od šest godina.

Nakon izbora reisa, Izorno tijelo imenuje Odbor za predaju menšure.

Prilikom preuzimanja menšure reis polaže zakletvu i stupa na dužnost.

Status reisa koji više ne obavlja tu funkciju urediće se posebnim pravilnikom kojeg donosi Sabor.

4. ISLAMSKO VIJEĆE

Islamsko vijeće

Član 59.

Islamsko vijeće je najviši organ Islamske zajednice nadležan za pitanja vjere.

Sastav Islamskog vijeća

Član 60.

Islamsko vijeće je organ po položaju koga čine: reis, glavni imami, direktori vjerskih škola, predsjednik Udruženja Ilmije i pomoćnik reisa zadužen za vjersko-prosvjetnu djelatnost.

Islamskim vijećem predsjedava reis Islamske zajednice.

Zasijedanje Islamskog vijeća

Član 61.

Islamsko vijeće zasijeda u redovnim i vanrednim sjednicama.

Redovne sjednice se održavaju po potrebi, a najmanje dva puta godišnje.

Vanredna sjednica saziva se na zahtjev najmanje jedne trećine članova Islamskog vijeća.

Sjednicu saziva reis.

Nadležnost Islamskog vijeća

Član 62.

Islamsko vijeće:

- stara se o razumijevanju islama, unapređenju vjerskog života i vjersko-kulturnog uzdizanja muslimana kroz tumačenje islama i uređenje svih djelatnosti zajednice na temelju načela islama,
- nadzire šerijatsku legitimnost normativnih akata i radnji svih organa i funkcionera Islamske zajednice,
- brine se o primjeni islamskih normi u Islamskoj zajednici kroz autoritativno tumačenje vjerskih propisa u skladu sa hanefijskim mezheбом, maturidijskim akaidom i tradicijom muslimana na području Crne Gore,
- posebnim aktima uređuje način i uslove korišćenja vjerskih objekata, u duhu šerijatskih propisa,
- zalaže se za afirmaciju islamskih vrijednosti u društvu,
- prati, razmatra i zauzima stav o dešavanjima iz vjerskog, društvenog, političkog i kulturnog života koja ugrožavaju prava pripadnika islama na slobodu vjere i uvjerenja, uključujući i pravo na slobodu ispoljavanja vjere obavljanjem obreda, izvršavanjem i pridržavanjem vjerskih propisa, držanjem do običaja i drugih vjerskih aktivnosti,
- daje prethodnu saglasnost na planove i programe vjerskih predmeta i udžbenika obrazovnih i odgojnih ustanova Islamske zajednice,
- daje mišljenje o programima vjerskog djelovanja Mešihata,
- razmatra izvještaj o radu svih odgojno-obrazovnih ustanova i daje mišljenje i smjernice za dalji rad,
- pokreće inicijativu za donošenje i izmjene Ustava i drugih normativnih akata u Islamskoj zajednici koji se odnose na vjerska pitanja,
- obavlja i druge poslove iz svoje nadležnosti.

Odluke i stavovi Islamskog vijeća se objavljuju i obavezujuće su za sve organe i ustanove Islamske zajednice.

5. SABOR ISLAMSKJE ZAJEDNICE

Sabor

Član 63.

Sabor Islamske zajednice (u nastavku teksta: Sabor) je najviši predstavnički organ koji donosi opšta akta i smjernice za rad svih organa i ustanova Islamske zajednice, u skladu sa Ustavom.

Nadležnost Sabora

Član 64.

Sabor Islamske zajednice:

- donosi Ustav Islamske zajednice i druga opšta akte (pravilnike) kojima se uređuju organizacija i djelovanje svih organa i ustanova Islamske zajednice,
- donosi poslovnik o radu,
- određuje smjernice za rad svih organa i ustanova Islamske zajednice,
- donosi pravilnik o izborima,
- razmatra i odobrava godišnji izvještaj o radu Mešihata,
- donosi budžet i usvaja završni račun budžeta Mešihata,
- donosi opšte propise o upravljanju vakufima,
- donosi odluku o osnivanju, spajanju i ukidanju medžlisa, na predlog Mešihata,
- donosi propise o taksama za administrativne radnje u Islamskoj zajednici,
- utvrđuje koje organizacione jedinice i ustanove imaju svojstvo pravnog lica,
- bira i razrješava članove Mešihata, na predlog reisa,
- bira i razrješava predsjednika i članove Vijeća za zaštitu ustavnosti,
- imenuje Više disciplinsko vijeće i disciplinskog tužioca,
- osniva ustanove Islamske zajednice,
- imenuje savjete, stalne i povremene komisije,
- vrši i druge poslove iz svoje nadležnosti.

Sastav i konstituisanje Sabora

Član 65.

Sabor čine predstavnici koji se biraju putem posebno oformljenih izbornih jedinica u svakom medžlisu.

Sabor ima 29 članova.

Prvu sjednicu novoizabranog sastava Sabora saziva najstariji član novog saziva Sabora i održava se najkasnije 30 dana od dana objavljivanja konačnih rezultata izbora.

Predsjedavanje Saborom

Član 66.

Sabor ima predsjednika i jednog ili više potpredsjednika, koje bira na konstitutivnoj sjednici iz reda svojih članova.

Predsjednik Sabora predstavlja Sabor, saziva sjednice i njima predsjedava, i stara se o primjeni Poslovnika o radu Sabora.

Predsjednik raspisuje izbore za reisa Islamske zajednice i vrši druge poslove utvrđene Ustavom i Poslovníkom.

Potpredsjednik zamjenjuje predsjednika u vršenju poslova kada je on spriječen ili kada ga on za to ovlasti. Administrativno-tehničke poslove Sabora obavlja stručna služba Mešihata.

Zasijedanje Sabora

Član 67.

Sabor zasijeda u redovnim i vanrednim zasijedanjima.

Redovno zasijedanje se održava po potrebi, a najmanje jedanput godišnje.

Vanredno zasijedanje saziva se na pisano obrazložen zahtjev reisa Islamske zajednice, Mešihata, Islamskog vijeća ili najmanje jedne trećine članova Sabora.

6. VIJEĆE ZA ZAŠTITU USTAVNOSTI ISLAMSKJE ZAJEDNICE

Vijeće za zaštitu ustavnosti

Član 68.

Vijeće za zaštitu ustavnosti (u nastavku teksta: Vijeće) je vrhovni organ za ocjenu ustavnosti akata i rada ustanova i organa Islamske zajednice.

Izbor i sastav

Član 69.

Vijeće broji pet članova koje bira i razrješava Sabor na predlog Mešihata.

Članovi Vijeća imenuju se iz reda istaknutih poznavalaca vjerskih i društveno-pravnih nauka koji uživaju ugled u Islamskoj zajednici.

Mandat članova Vijeća traje šest godina, i za to vrijeme oni ne mogu biti članovi drugih organa Islamske zajednice.

Nadležnost Vijeća

Član 70.

Vijeće za zaštitu ustavnosti:

- ocjenjuje ustavnost opštih i pojedinačnih pravnih i drugih akata svih organa i ustanova Islamske zajednice, na predlog organa ili ustanova Islamske zajednice,
- donosi odluke kojima utvrđuje povrede ustavnosti i nalaže njihovo otklanjanje,
- odlučuje o Zahtjevu za preispitivanje odluke Komisije za žalbe i Višeg disciplinskog vijeća,
- rješava sukobe nadležnosti u radu organa i ustanova Islamske zajednice, izuzev sukoba područne nadležnosti medžlisa,
- odlučuje o prigovorima na odluke nadležnih komisija u vezi sa izbornim procesom,
- vrši i druge poslove u skladu sa Ustavom i Pravilnikom.

Obaveznost odluka Vijeća

Član 71.

Odluke Vijeća obavezujuće su za sve organe i ustanove Islamske zajednice.

Za izvršenje odluka Vijeća za zaštitu ustavnosti odgovoran je Mešihat

Rad Vijeća

Član 72.

Vijeće za zaštitu ustavnosti odlučuje u vijeću, koje se sastaje po potrebi, a najmanje dva puta godišnje. Sjednice Komisije saziva i njima rukovodi predsjednik Vijeća.

V USTANOVE I SLUŽBENICI ISLAMSKJE ZAJEDNICE

Ustanove Islamske zajednice

Član 73.

Ustanove Islamske zajednice su: dječija obdaništa, medrese i fakulteti, islamski instituti i naučno istraživački centri, specijalizovane agencije, biblioteke, arhivi, muzeji i druge ustanove za humanitarnu djelatnost.

U ustanovama Islamske zajednice vrše se vaspitne, vjersko-obrazovne, naučno istraživačke, stručne, kulturne, humanitarne i druge djelatnosti od opšteg interesa muslimana.

Tarikati

Član 74.

U okviru Islamske zajednice mogu se organizovati tarikati u skladu sa Šerijatom.

Organizacija tarikatskih redova u okviru Islamske zajednice, njihov status i djelatnosti, shodno prethodnom stavu, uređuju se posebnim aktom kojeg donosi Sabor na predlog Islamskog vijeća.

Šejhovi derviških redova mogu obavljati vjerske obrede i poslove ako je njihov izbor potvrdio Mešihat.

Udruženja i fondacije u Islamskoj zajednici

Član 75.

U Islamskoj zajednici mogu se osnivati udruženja i fondacije.

Rad udruženja i fondacija uređuje se statutom.

Statut donosi skupština udruženja, a potvrđuje ga Sabor Islamske zajednice.

Vjerski službenici Islamske zajednice esnafska pitanja iz vjerskog, vjersko-prosvjetnog, kulturnog i naučnog uzdizanja rješavaju kroz Udruženje ilmije, u okviru Islamske zajednice, u skladu sa Ustavom i propisima.

Privredna društva

Član 76.

Za obavljanje privredno finansijskih djelatnosti, u cilju sticanja prihoda za njen rad i razvoj, Islamska zajednica može osnivati privredna društva, u skladu sa ovim Ustavom i pozitivnim pravom.

Službenici Islamske zajednice

Član 77.

Službenici Islamske zajednice su lica koja obavljaju vjerske, vjersko-prosvjetne, vaspitne, nastavno-naučne, administrativne, stručne, i druge poslove i zadatke u Islamskoj zajednici.

Vjerski službenici

Član 78.

Vjerske i vjersko-prosvjetne poslove u Islamskoj zajednici obavljaju: glavni imami, imami, hatibi, vaizi, muallimi i muallime, i mujezini glavnih džamija.

Vjerski službenik je obavezan da postupa u skladu sa odlukama nadležnih starješina i organa Islamske zajednice

Glavni imam

Član 79.

Glavni imam je rukovodeće vjersko lice na području medžlisa, čiji je zadatak da usmjerava i usklađuje rad džematskih imama, hatiba i muallima.

Glavni imam organizuje vjerski život i vodi brigu o pravilnoj primjeni šerijatskih i drugih propisa Islamske zajednice na svom području.

Glavni imam za pitanja vjere odgovara Mešihatu, a za administrativne stvari odgovara medžlisu.

Za glavnog imama postavlja se odgovarajuće lice sa srednjim vjerskim i visokim obrazovanjem i najmanje pet godina radnog iskustva u Islamskoj zajednici.

Mandat glavnog imama traje četiri godine.

Ostali vjerski službenici

Član 80.

Imam je vjersko lice koje na području određenog džemata predvodi skupne vjerske obrede (ibadat), organizuje druge vjerske aktivnosti i kao vjerski autoritet razvija islamsku svijest i etiku među muslimanima.

Hatib je vjersko lice koje posjeduje ovlaštenje (muraselu) za držanje džumanskih i bajramskih hutbi.

Vaiz je lice ovlašćeno da putem prikladnih vazova objašnjava islamsko učenje i radi na vjersko-kulturnom uzdizanju muslimana.

Mualim, odnosno mualima, je vjersko lice koje održava vjeronauku i vrši opšte obrazovanje muslimana.

Mujezin u glavnoj džamiji je lice sa vjerskim obrazovanjem koje pomaže imamu pri vršenju skupnih vjerskih obreda i drugih vjerskih poslova vezanih za džamiju.

Ostali službenici Islamske zajednice

Član 81.

Administrativne i stručne poslove u Islamskoj zajednici obavljaju lica koja rade na upravno-pravnim, finansijskim i drugim poslovima.

Nastavno-naučne i vaspitne poslove obavljaju lica koja rade u islamskim školama, islamskim institutima, islamskim naučno-istraživačkim centrima i drugim ustanovama Islamske zajednice.

Disciplinska i materijalna odgovornost službenika

Član 82.

Disciplinska odgovornost službenika Islamske zajednice postoji u slučaju:

- kršenja islamskih normi ponašanja i propisa Islamske zajednice,
- neizvršenja ili neurednog izvršenja radnih zadataka.

Materijalna odgovornost postoji u slučaju prouzrokovanja štete namjerno ili krajnjom nepažnjom.

Postupak utvrđivanja odgovornosti iz ovog člana vodi Disciplinsko vijeće, odnosno Više disciplinsko vijeće u višoj instanci.

Ocjena usklađenosti odluka Višeg disciplinskog vijeća sa Ustavom i opštim propisima može se pokrenuti Zahtjevom za preispitivanje odluke pred Vijećem za zaštitu ustavnosti, u skladu sa propisima.

VI IZBORNI SISTEM

Biračko pravo

Član 83.

Pripadnik Islamske zajednice koji je navršio 18. godina života ima pravo da bira i bude biran u organe i tijela Islamske zajednice.

Biračko pravo se ostvaruje na izborima.

Nespojivost funkcije i cenzus zastupljenosti

Član 84.

Isto lice ne može istovremeno obavljati dužnost u predstavničkim tijelima i izvršnim organima na istom nivou organizovanja Islamske zajednice.

U izbornim kolektivnim organima Islamske zajednice, najmanje jednu trećinu članova čine lica sa islamskim obrazovanjem, odnosno druga lica.

Izborni proces

Član 85.

Izbori u Islamskoj zajednici vrše se, po pravilu, tajnim glasanjem između više kandidata.

Članove medžlisa biraju pripadnici Islamske zajednice sa područja tog medžlisa.

Članove Sabora biraju izborne jedinice, koje se formiraju po medžlisima Islamske zajednice.

Odlukom Mešihata utvrđuje se broj članova medžlisa koji se bira i broj članova Sabora koje biraju pojedine izborne jedinice vodeći računa o strukturi i broju pripadnika Islamske zajednice u pojedinim medžlisima.

Glavna izborna komisija

Član 86.

Izbore sprovodi Glavna izborna komisija, koja se sastoji od tri člana i isto toliko zamjenika.

Glavnu izbornu komisiju imenuje Mešihat.

Glavna izborna komisija dužna je odbiti kandidaturu lica za koje se utvrdi da ne ispunjava uslove za izbor u organe Islamske zajednice.

Polaganje zakletve

Član 87.

Zakletvu pred Saborom Islamske zajednice polažu predsjednik i potpredsjednici Sabora, članovi Mešihata, predsjednik i članovi Vijeća za zaštitu ustavnosti.

Reis Islamske zajednice zakletvu polaže pred Odborom za predaju menšure.

Tekst zakletve utvrđuje Sabor.

Raspisivanje izbora

Član 88.

Mešihat istovremeno raspisuje izbore za medžlise i Sabor i određuje datum i mjesto održavanja.

Izbor za reisa raspisuje predsjednik Sabora.

Izbori se raspisuju najkasnije osam dana prije isteka posljednjeg dana mandata organa.

Izbori se moraju sprovesti u roku od trideset dana od dana raspisivanja izbora.

Mandat kolektivnih izbornih organa

Član 89.

Mandat Sabora traje četiri godine.

Mandat medžlisa traje četiri godine.

Mandat Mešihata traje šest godina.

Mandat Vijeća za zaštitu ustavnosti traje šest godina.

Kolektivnom izbornom organu Islamske zajednice mandat prestaje istekom vremena na koje je biran, podnošenjem kolektivne ostavke, raspuštanjem i opozivom, u skladu sa Ustavom i propisima.

Izabrani organi Islamske zajednice obavljaju dužnost u neophodnom kapacitetu i nakon isteka mandata sve do izbora, odnosno konstituisanja novih organa.

Prestanak mandata članu organa i rukovodećem licu

Član 90.

Mandat članu organa i rukovodećem licu prestaje istekom vremena na koje je biran, ostavkom, ako je trajno spriječen da vrši dužnost i razrješenjem.

Lice iz prethodnog stava razrješava se dužnosti kada se utvrdi:

- da su njegovo ponašanje i rad u suprotnosti sa Ustavom ili islamskim normama,
- da radi suprotno propisima i odlukama organa Islamske zajednice,
- da ne izvršava osnovne obaveze na mjestu za koje je izabran, odnosno imenovan,
- da je svoj položaj zloupotrijebio,
- da je nesposoban da obavlja svoju dužnost.

Funkcioneru u stalnoj službi u Islamskoj zajednici kome istekne mandat ili podnese ostavku obezbjeđiće se radno mjesto u Islamskoj zajednici adekvatno njegovoj stručnoj spremi.

Ostavka ili razrješenje reisa povlači ostavku ili razrješenje Mešihata, kao organa kojim predsjedava reis.

Ostavka ili razrješenje Mešihata ne povlači ostavku ili razrješenje reisa, kao posebnog organa Islamske zajednice.

Bliže odredbe o načinu izbora i opoziva svih organa Islamske zajednice regulisaće se Pravilnikom o izborima.

Pravilnik o izborima donosi Sabor.

Zaštita izbornog procesa

Član 91.

Opšti propisi o izborima ne mogu se donositi ili mijenjati tri mjeseca prije redovnog termina predviđenog za izbore.

VII PROMJENA USTAVA

Predlog za promjenu Ustava

Član 92.

Predlog za promjenu Ustava može podnijeti reis Islamske zajednice, Mešihat, jedna trećina članova Sabora, ili najmanje tri medžlisa.

Predlogom za promjenu Ustava može se predložiti izmjena ili dopuna pojedinih odredbi Ustava ili donošenje novog ustava.

Predlog za promjenu pojedinih odredaba Ustava mora da sadrži naznačenje odredbi čije se promjene traže i obrazloženje.

Predlog za promjenu Ustava usvojen je u Saboru, ako za njega glasa dvije trećine svih članova.

Ako predlog za promjenu Ustava nije usvojen, isti predlog ne može se ponoviti prije isteka jedne godine od dana kada je predlog odbijen.

Akt o promjeni Ustava

Član 93.

Promjena pojedinih odredbi Ustava vrši se amandmanima.

Nacrt akta o promjeni Ustava sačinjava ustavna komisija koju imenuje Sabor.

Nacrt akta o promjeni Ustava stavlja se na javnu raspravu koja ne može trajati kraće od 30 (60) dana.

Po završetku javne rasprave i konsultacija u Saboru, ustavna komisija utvrđuje predlog akta o promjeni Ustava.

Akt o promjeni Ustava usvojen je u Saboru ako za njega glasa dvije trećine svih članova Sabora.

Usvojenu promjenu Ustava proglašava Sabor.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Stupanje na snagu i objavljivanje

Član 94.

Ustav stupa na snagu danom proglašenja.

Ustav i opšta akta Islamske zajednice objavljuju se u medijima Islamske zajednice.

Prelazni period

Član 95.

Opšta akta Islamske zajednice moraju se uskladiti sa odredbama ovog Ustava u roku od godinu dana od dana njegovog proglašenja.

Organizacioni subjekti koji nijesu ukinuti ovim Ustavom nastavljaju sa radom do isteka mandata.

Organi, tijela i funkcije koje novouspostavlja ovaj Ustav konstituisaće se u roku od šest mjeseci od dana njegovog proglašenja.

Ustavna komisija Sabora Islamske zajednice,

Fuad Čekić, predsjedavajući

Suljo Mustafić,
Sabro Buzuku,
Hamdija Šarkinović,
Agim Dragovoja,

Omer Kajoshaj,
Ramiz Luboder,
Muharem Demirović,
Haris Kurtćehajić